

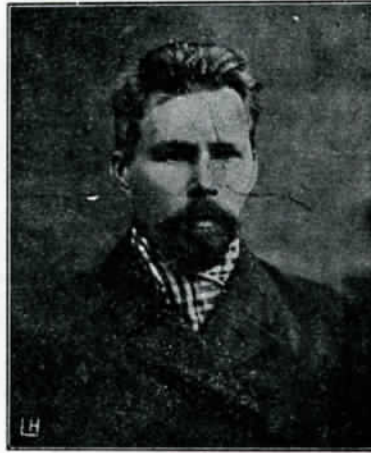
Paavo Ahava kuollut.

Viime vuoden viimeisenä päivänä eli joulukuun 31:nä kuoli Helsingissä vialainen merkkihenkilö, kauppias Paavo Ahava. Hän oli syntynyt Uhtualla 17. 12. 1872 ja oli siis kuollessaan 72 vuoden ikäinen. Vainaja tuli laajalti tunnetuksi sen työn eturivin miehenä, joka tähtäsi Itä-Karjalan kansalliseen heräämiseen ja vapaampiin oloihin pääsemiseen.

Itä-Karjalan olot olivat viime vuosisadan alussa sekä sivistyksellisesti että taloudellisesti sangen alhaisella kannalla. Näin olivat asiat varsinkin Vienan-Karjalassa, jossa ei esim. siihen aikaan ollut olemassa yhtään maantietä, ei omakielisiä kouluja ja jumalanpalveluksetkin pidettiin yksinomaan vanhalla slavonian kielellä. Tämä takapajuisuus sai vialaisten parhaimmiston vuosisadan alussa, sekä kotiseudullaan olevan että Suomeen siirtyneet, miettimään keinoja, miten parannuksia saataisiin aikaan, miten taloudellinen ja kansallinen elämä Karjalassa nostetuksi. Tsaarivalta, jonka palveluksessa oli Karjalassa oleva kirkko ja koululaitos, piti huolta siitä, että tuossa maankolkassa, "Jumalan selän takana", ei kansallinen työ missään muodossa saanut ilmetä. Siksi kansallisen työn alkuunpano oli sekä vaikea että vaarallinen. Niiltä miehiltä, jotka silloin astuivat työn johon, vaadittiin rohkeutta ja sitkeää tarmoa.

Yksityisiä yrityksiä asiain kohentamiseksi tehtiin eri tahoilla, mutta pian havaittiin, ettei sillä tavalla mihinkään päästä. Voimat oli koottava ja siksi karjalaiset rupesivat puuhaamaan yhteistä kokoavaa järjestöä. Sellainen saatiinkin aikaan v. 1906 Vienan Karjalaisten Liitto-nimisenä. Tosin se ei saanut toimia kuin parisen vuotta, mutta sen aikaansaannokset lankesivat hyvään maahan, eikä sen suorittamaa kaunista kylvötyötä voitu myöhemminkään tukahuttaa eikä pois kitkeä.

Tämän karjalaiskansallisen herätystyön kärkimiehenä kulki kauppias Paavo Ahava, joka ensin kirjeenvaihdon avulla muokkasi maaperää toisten valituneiden karjalaisten kanssa ja kesken. Lopputuloksena oli edellämämainitun järjestön aikaansaaminen. Karjalaiset voimat oli saatu kokoon, innostuksen tuli paloi korkealla, ja lisäksi saatiin eräitä suomalaisia Karjalan ystäviä avuksi. Nyt Ahava sai tilaisuuden toteuttaa niitä suunnitelmia, joita hän oli miettinyt ja kypsytännyt. Oma äänenkannattaja piti saada: Paavo Ahava toimittaa ensimmäisen numeron "Karjalaisten Pakinoita". Itä-Karjalan kansallisia alkeiskouluja varten oli painatettava oloihin sopiva aapinen: "Pieni Alku-opastaja Vienan Karjalaisille" ilmestyy v. 1907 vastaperustetun Liiton toimittamana, Paavo Ahavan, tri O. A. Forsström-Hainarin ja opettaja Lauri Pääkkösen avulla. Itä-

Kauppias Paavo Ahava.
Kuva vltä 1906.

Karjalan kyliin perustetaan luku-
tupia ja kyläkirjastoja ja niihin
hankitaan suomalaista kirjallisuutta
ja lehtiä, ja useissa kylissä alkavat
omakieliset koulut toimintansa.
Kauppias Ahava on matkoilla, mil-
loin rajan sillä, milloin tällä puo-
lella. Pidetään Karjalan eri kun-
nissa kokouksia ja sitten koko
maakunnan käsittäviä edustajako-
kouksia Uhtualla. Niissä hyväksyt-
tään ponsilausemia, missä pohjus-
tetaan Itä-Karjalan sivistykselli-
nen, yhteiskunnallinen ja taloudel-
linen tulevaisuus. Nämä päätöslau-
selmat, jotka ovat suurelta osalta
Ahavan muovailemia, saatetaan
ensin Venäjän ensimmäiselle duu-
malle tietoon ja sitten Pietariin

lähetetyn lähetystön kautta silloisen Venäjän johto-
miesten harkittaviksi. Lisäksi Paavo Ahava suun-
nittelee ja koettaa toteuttaa karjalaisten yhteistä
suurta taloudellista yhtymää, joka kohdistaisi toi-
mintansa Itä-Karjalan kansallisrikkauksien hyväksi
käyttöön. Yhtenä päämääränä oli sen avulla saada
vankka taloudellinen pohja Itä-Karjalalle ja sen
hyväksi suoritettavalle kansalliselle työlle. Suurena
päämääränä on: Karjalan luonnonrikkaukset Karja-
lan hyväksi!

Kaikki nämä yritykset tukahutettiin Venäjän val-
tion toimesta. Yksinpä Liiton alulle panema maan-
tien rakentaminen keskeytettiin. Mutta senkin jäl-
keen jatkaa Ahava työtä Karjalan hyväksi järjes-
tämällä karjalaista nuorisoa Suomen kouluihin.

Kun sitten tsaarivalta kukistui, näemme Ahavan
jälleen karjalaistyön uudelleen virittäjäin riveissä,
herättämässä eloon vialaista järjestöä. Hän rien-
tää Vienan kyliin keskeytynyttä herätystyötä jatka-
maan, mutta joutuu siellä vastavallankumouksellis-

Vienan Karjalan ensimmäisten suomenkielisten koulujen
opettajia vuodelta 1907 sekä kauppias V. Jeremejev.
Vasemmalta oikealle: Op. W. Vaara, kauppias V. Jereme-
jev, op. S. Vepsäläinen ja op. A. Gavriloff.

Vaasassa kokoontui huhtikuussa 1906 joukko vienankarjalaisia neuvottelemaan Vian Karjalaisten Liiton perustamisesta. Kuvassa kokouksen osanottajat.

ten vangiksi ja pääsee karkaamaan Suomeen kolmen kuukauden vankeudessa olon jälkeen. Samaan aikaan täällä asetettiin senaatin ulkoasiain toimikunnan toimesta erikoinen Itä-Karjalan Toimikunta, johon Ahava kutsuttiin ensin jäseneksi ja sitten sanotun toimituskunnan elintarve- ja elinkeinoasiain johtajaksi pysyen tässä tehtävässä vuoteen 1921 asti.

Meillä ei ole tilaisuutta tässä luetella tarkemmin niitä monia aloitteita ja niiden toteuttamisia, joita Ahava oli tilaisuudessa tekemään ollessaan vienalaisten johtoelimen yhtenä johtomiehenä. Toteamme vain, että siellä, missä varhaisimmasta karjalais-työstä puhutaan, siellä Ahavan työn jäljet näkyvät. Myöhemminkin hän seurasi läheisesti heimonsa kohtaloita ja vointinsa mukaan koetti vaikuttaa sen hyväksi.

***

Paavo Ahavan maallinen tomu laskettiin haudan lepoon Malmin hautuumaalla tämän kuun 7 päivänä. Ruumiinsiunauksen suoritti hautakappelissa rovasti *Valtasaari*. Sen jälkeen kuin omaiset olivat haudalla laskeneet seppeleensä, esittivät Karjalan Sivistysseuran puolesta seuran johtokunnan jäsen prokuristi *J. Tiihonen* ja seuran sihteri opettaja *W. Keynäs* kunnioituksensa laskemalla seuran puolesta seppeleen. Samalla viimeksimainittu puhui vainajan elämäntyön merkityksestä Karjalan työvainiolla. Tilaisuus päättyi yhteisesti laulettuun virteen: "Sun haltuus rakas Isäni". Surutalossa, johon sen jälkeen oli kokoontunut vainajan omaisia ja tuttavita, puhui Karjalakerhojen Keskusliiton sihteri, kirjailija *Lauri Kuntijärvi*.

Lehtemme jakaminen maksuttomasti.

Lehtemme joulunumeroa lähetimme Suomessa oleville itäkarjalaisille useita tuhansia kappaleita ilmaiseksi. Edelleen lähetämme lehtemme maksuttomasti kaikille niille varattomille itäkarjalaisille, joiden osoitteet saamme tietoomme.

Joulunumerossamme luettelimme ne ystävämmä, jotka olivat avustaneet lehtemme ilmaista jakamista itäkarjalaisille. Näiden lisäksi olemme saaneet ayustuksia vielä seuraavilta:

Pekka Mattinen, Paavo Miinin, Pakka Värtsi, Teppo Lampi ja Simo Arhippainen. Kaikille lahjoittajille pyydämme esittää hartaat kiitoksemme! **Karjalan Sivistysseura.**

Suomessa oleville itäkarjalaisille.

Niitä Suomessa olevia varattomia itäkarjalaisia, jotka haluavat saada ilmaiseksi lehtemme jatkuvasti itselleen, pyydämme ilmoittamaan lehtemme toimistoon nykyiset osoitteensa. Ilmoitukset on lähetettävä osoitteella: **Karjalan Heimo, Helsinki, Kasarmikatu 25 C 14.**

*

Joulukiireessä kirjapainossa sattuneen erehdyksen vuoksi postitettiin Karjalan Heimon joulunumero vasta joulun jälkeen. Valitamme tapahtunutta erehdystä.